

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

HE 57/2026 vp

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta

Ehdotettu sääntely synnyttää uusia tulkintakysymyksiä

- FA kannattaa rahastopoikkeusongelman ratkaisemista pysyvästi.
- Nyt valittu ratkaisu aiheuttaa FA:n mukaan kuitenkin tulkintaongelmia ja parempi ratkaisu olisikin ollut säätää nykyisin voimassa oleva kategorinen rahastopoikkeus pysyväksi.
- FA katsoo, että ehdotetun 9a § 3 momentin 3 kohdan mukainen vaatimus palkkion markkinaehtoisuudesta on tarpeeton.

Finanssiala ry (FA) kannattaa sitä, että rahastopoikkeus on nyt tarkoitus ratkaista pysyvästi. FA olisi kuitenkin toivonut, että ratkaisu olisi perustunut voimassa olevaan poikkeussäännökseen, jonka muuttaminen pysyväksi samalla, kun suomalainen rahastojen verotus olisi nostettu eurooppalaiselle tasolle, olisi ollut nyt ehdotettua ratkaisua huomattavasti parempi vaihtoehto. Hallituksen esityksessä todetaan (s. 6), ettei muutoksella ole tarkoitus laajentaa eikä kaventaa ulkomaisten rahastojen verovelvollisuutta, vaan tarkoitus on lisätä oikeusvarmuutta. Esityksessä (s. 9) kuitenkin myönnetään, ettei uusi ratkaisu tarjoa toimijoille yleisen verovelvollisuuden syntymisen osalta yhtä suurta varmuutta kuin nykyinen määräaikainen kategorinen rahastopoikkeus.

FA pitää nyt valittua ratkaisua valitettavana, sillä nykyinen poikkeussäännös ei aiheuta vastaavia käytännön tulkintakysymyksiä, joita FA havaitsee ehdotetussa säännöksessä. Suomalainen rahastojen verotus poikkeaa huomattavasti eurooppalaisesta verotuksesta mm. osuudenomistajien määrään liittyvien vaatimusten johdosta. Tämä vaikeuttaa rahastoalan toimintaa Suomessa ja muun muassa vaikeuttaa suomalaisten rahastojen käyttämistä erilaisten investointikohteiden rahoittamisessa. EU:ssa rahastotoimintaa harjoitetaan aktiivisesti rajojen yli. Sijoittajan asemaan ja verotukseen rahaston kotimaalla ei ole isoa merkitystä, mutta rahastojen hallinnointi tuo työpaikkoja ja (yhteisö)verotuloja. Siksi tuloverolain rahastojen verotusta koskevien säännösten (TVL 20a §) saattaminen eurooppalaiselle tasolle olisi ollut tärkeä Suomen taloutta tukeva toimi.

Ehdotettu säännös määrittelee edellytykset, joiden täytyessä ulkomaiselle rahastolle ei muodostu tosiasiallista johtopaikkaa rahastoyhtiön toiminnan perusteella. FA:n mukaan luonnostellun tuloverolain 9 a §:n 1 momentin 1 sekä 3–4 kohdissa olevat edellytykset ovat selkeät eikä niissä ole tulkintaongelmia. Sen sijaan ehdotettu tuloverolain 9 a § 1 momentin 2-kohta ja erityisesti sitä selventävä 9 a § 3 momentti ovat FA:n mielestä vaikeaselkoisia ja aiheuttavat tulkintaongelmia. Tältä osin FA pitää tärkeänä, että Verohallinto ei lähde tulevassa ohjeistuksessaan ja tulkinnoissaan kiristämään verotusta.

27.4.2026

Blomqvist Marja
Virta Jari

FA katsoo, että ehdotetun 9a § 3 momentin 3 kohdan mukainen vaatimus palkkion markkinaehtoisuudesta on tarpeeton ja tulkinnanvaraisuutta lisäävä. FA huomauttaa, että jo olemassa oleva verosääntely edellyttää markkinaehtoisuutta toimittaessa etuyhteydessä olevien tahojen kanssa eikä FA näe syytä sisällyttää tällaista ylimääräistä edellytystä rahastopoikkeusta koskevaan sääntelyyn.

Tuloverolain 9.8 §:n mukaan ”Yleisesti verovelvollista ulkomaista yhteisöä pidetään yleisesti verovelvollisena perustamis- tai rekisteröitymishetkestä tai tosiasiallisen johtopaikan muodostumishetkestä.” Vaikka säännöksessä ei sitä erityisesti mainita, tosiasiallisen johtopaikan perusteella syntynyt yleinen verovelvollisuus päättynee, kun tosiasiallinen johtopaikka Suomessa lakkaa. Jos ulkomainen rahasto katsotaan Suomessa yleisesti verovelvolliseksi pelkästään sen vuoksi että ehdotetun 9 a § 3 momentin mukainen omistusoikeusedellytys ei täyty, olisi FA:n mukaan tullut vähintään HE:n perusteluissa mainita selvyuden vuoksi, että yleinen verovelvollisuus päättyy omistusoikeusedellytyksen täytyessä.

Hallituksen esityksessä todetaan (s. 8), että vaikka rahastolla olisi Suomessa tosiasiallinen johtopaikka, rahasto voisi kuitenkin olla Suomessa verovapaa yhteisö, jos tuloverolain 20 a §:n soveltamisedellytykset täyttyvät. Tämä rajaa HE:n mukaan ennestään vähäisemmäksi niitä tilanteita, joissa muutos voisi vaikuttaa rahaston veronmaksuvelvollisuuteen Suomessa. Tältä osin FA huomauttaa, että alle 30 osuudenomistajan rahastot ovat muualla suhteellisen yleisiä ja tällaisia rahastoja hallinnoidaan laajalti myös Suomesta käsin. Kyse ei FA:n käsityksen mukaan ole vähäisestä määrästä rahastoja. Lisäksi rahaston katsominen Suomessa yleisesti verovelvolliseksi saattaisi joissain maissa vaikuttaa rahaston osuudenomistajien verotukseen. Myös pelkkä mahdollisuus siitä, että rahasto voitaisiin katsoa yleisesti verovelvolliseksi on hankala ulkomaisen sijoittajan näkökulmasta ja voi heikentää suomalaisten rahastojen kilpailukykyä.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs